

İŞIK EVLER 1

Işık evler, ışık süvarilerinin kışlaları, hak erlerinin halvethane ve zaviyeleri, gözlerini ilim ve marifetle açıp-kapayan kudsîlerin varidat iklimleridir. Tadını, havasını, rengini, rayihasını ötelere alan ışık evler, dünyada, ukba yamaçlarına kurulmuş ve fizik ötesi âlemlerin rasathaneleri gibidirler. Onların aydınlık ikliminde en müptedi insanlar bile mikro âlemin en sırlı koridorlarında rahatlıkla dolaşabilir ve makro âlemin en girift, en ürpertici derinliklerini bir solukta geçer; geçer de hareket noktasının aydınlığı sayesinde kara deliklerin merkezine ışıktan tahtlar kurarak inanca açık sinelere tefekkür, marifet ve zevk-i ruhanî tayfları salarlar.

Işık evler, hangi şehir, hangi mahalle ve hangi sokakta bulunursa bulunsun, ötelere açık iç yapılarının remzi olan kapıları, pencereleri ve binaların ön cephesinden caddeye sarkan cumbaları gibi balkonlarıyla, her zaman emsali evlerden birkaç adım ötede bulundukları hissini uyarır ve sonsuza açılmaya namzet ruhlar için âdeta birer terminal, birer liman vazifesi gördüklerini hatırlatırlar. Gönül gözleriyle bu terminal ve bu limanlarda dolaşmasını bilenler, gün gelir, ulaşacakları sahillerin rüyalarıyla o kadar mâverâileşirler ki kâh gözlerini yumar burayı dinler, oranın diliyle cevap verirler; kâh oraya ait soluklarla coşar, buradan nefeslerle neler neler fısıldarlar...

Işık evler, çevrelerindeki bina yığınları itibarıyla, tıpkı hâle içinde yıldızlar topluluğuna nur âyetini tefsir eden bir mehtap veya ebedî nur, ebedî huzur arayanları firdevslere ulaştırma yolunda kurulmuş birer han gibidirler.. dikkatle bakanlar için her zaman, bu ışık yalılarının iç yapıları ve derinliklerinde “Allah onların, (diğer binalardan daha ziyade) yükseltilmelerine ve (her şeyden yüksek, yüce) isminin oralarda anılmasına, (dört bir yanda gürleyen yasak velvelelerine rağmen) izin verdi; içlerinde sabah-akşam O’nu tesbihlerle yâd eden öyle yiğitler var ki ne ticaret (ve ticaretteki kazanç cazibesi) ne de alım-satım, Allah’ı zikirden, namazlarını dosdoğru yerine getirmekten ve zekâtlarını bihakkın eda etmekten onları alıkoymaz; (zira) onlar, kalblerin (mehafetle) ve gözlerin (hayret ve dehşetle) döneceği günden korkar (ve tir tir titrerler)”[1] hakikatının nümâyan olduğu hissedilir.

Bu evlerde herkes hemen her zaman –tabîî, düşüncesinin berraklığı ölçüsünde– hem kendi benliğinin derinliklerinden hem de bütün varlığın ruhundan kopup gelen bir şiiri dinler gibi olur ve yine bu evlerde, uyanık her gönül, ışık çağından günümüze kadar uzayıp gelen renk renk ve asırlara sinmiş pek çok hatıraların, hatıraların bağrında tüllenen hülyaların inşirah veren veya inleyen birer nağme hâline geldiğini duyar, hisseder; yer yer hüznle buruklaşır, zaman zaman da sevinçle kanatlanır ama mutlaka o sihirli dönemlerin büyüünün tesirinde kalır ve mahmurlaşır...

Bu evlerde idrak edilen aydınlık gün ve gecelerin içinde insan âdeta bir saadet rüyası yaşar; bu büyüdü dünyada her şeyi neş’eye, sevince çeviren öyle sihirli anlar ve dakikalar olur ki insan, buğu buğu dört bir yandan gelip ruhunu saran bayıltıcı mutluluklar karşısında, muvakkaten dahi olsa, dünyada olduğunu unuttur ve bu tatlı rüyadan kat’iyen uyandırılmak istemez.

Bu evlerde, imanı, ibadeti, duayı, zikri, fikri, uhuvveti, vefayı ötelere ait derinlikleri ile duyup-yaşama bahtiyarlığına erenler, âdeta her an yeniden doğar, baharlar gibi duygularıyla yeşerir, derken çeşit çeşit varidatla dolgunlaşan o kendilerine has hava bütün gönüllerini bir saadet vaadiyle kaplar ve çok defa onların hayra açık sinelerinde Cennet yaylalarının ferahlatıcı esintileri duyulur.

Bu evlerde her fecir, bir fetih ve zafer rengiyle tülленir; onların her köşesinde, evrâd u ezkâr gülbanklar gibi gürlер; gönüllerde başlayıp verâlara uzanan yolların ta öbür ucu görünür ve bu evlerin kutlu sakinleri her yeni güne, itminan dolu, lezzet dolu masmavi duygularla uyanırlar; uyanırlar da ne fâniliğın kırıp döken, saçıp savuran fırtınalarını duyar ne de zevalin burkuntulu mırıltılarından müteessir olurlar. Zira onların dört bir yanıyla nurlara açık dünyalarında, yokun, yokluğun yeri yoktur. Onların nazarında, yeryüzündeki bütün toplanıp-dağılmalar, gelip-gitmeler askerin kışlada, talebenin mektepte toplanıp dağılmasından, gelip gitmesinden farksızdır. Toplanırken talim ve terbiye için toplanırlar; dağılırken de bu kışla ve bu mektepte elde ettikleri temiz duygu, nezih düşünce, güzel ahlâk, imanlı fazilet ve Yaratan'la irtibatlarının mükâfatını almak için dağılırlar.

Onlar için burada geçirilen günler tıpkı bir temaşa zevki içinde geçirilir; ötelere seyahat da bir sıra iştiyakı ve asıl vatana kavuşma neş'esiyle. Burada kaldıkları sürece, hep iman bağ ve bahçelerinin zümrüt tepelerinde dolaşır; bol bol irfan ve iz'anlarının meyvelerinden yerler.. ötelere davet ve terhis vakti gelince de bir yeni hayata uyanıyor gibi sevinçle göç eder giderler.

Işık evlerde, hava kararıp gece o sihirli atmosferiyle her yanı sarınca, birdenbire her şeyin dili ve edası değişir; her ses, kalb atışlarının ritmine uyar, her söz bir büyü halini alır; açık beyan yerini remizlere, işaretlere bırakır ve evin içi, sabah saatlerinde güneşe uyanan bir kovana döner; derken sırlı ve sihirli gelip gitmeler başlar. Çiçek-kovan arası gelip giden arılar gibi, ışık almak, ışık vermek ve nurdan düşüncelerle petekler örmek için bu büyüğü konup kalkmalar ta gece yarısına kadar sürer. Hemen herkesin ruhunda ayrı bir derinlik oyan geceler, ışık evlerin ışık süvarilerine dâhiyane ilhamların kapılarını aralar; onları dâhiyane düşündürür, dâhiyane konuşturur ve onlara, gönüllerine benzeyen yüksek mefkûreler, hülyalarına benzeyen renkli arzular aşılar ve sırlarının altındaki en gizli fikirleri ortaya çıkarır. Onları geçmişin hatıraları ile mest eder ve geleceğin hülyalarına doğru şahlandırır.

Her şeye ledünnî bir lezzetin sindiği ve gönüllerin, güzelliğe, ümide, neş'eye, aşk u şevke kaydığı teheccüd saatlerinde, gözden gönüle, gönülden ta fezanın derinliklerine kadar, her yerde karanlıkların bozguna uğradığı ve her yanı ışıktan bir atmosferin sardığı hissedilir. Bu hülyalı mavilikler içinde, evlerde, sokaklarda, yol boylarında göz kırpan ışıklar, yıldızlarla bitevî bir tablo teşkil ediyor gibi uç uca, yan yana gelir ve bu iki dünya arasında gelgitler başlar ve her şey, herkes âdeta semavileşir... Her şeyin iç içe girdiği bu masmavi dakikalarda ışık evler, sihirli bir ülkenin büyüğü şatoları gibi, semtinden geçenleri içine çağırır, bağrına alır; onların gözlerine ziya çalar, gönüllerini aydınlatır; onları, karşı koyamayacakları mânâ anaförlerinde dolaştırır; ruhlarına varlığın ve var olmanın güzelliklerini fısıldar ve onların vicdanlarına hiçbir zaman tesirinden kurtulamayacakları ilham esintileri, semavîlik yüklü sesler ve sözler yüklerler.

Işık evler, gelmiş-geçmiş mukaddes binaların en velûdu, en doğurganıdırlar; oralarda ışığa uyanan herkes, hemen karanlıkla hesaplaşmaya geçer; ona karşı kıyam eder ve bu duygusunu da her yerde bir mum yakmak suretiyle hayata aktarmaya çalışır. Bu itibarladır ki ışık evlerin çoğalıp gelişmesi, tasavvurlar üstü ve hendesîdir. Hatta çok defa, kudsîlerin kudsîlik sınırlarını zorlamaları ölçüsünde hendesî katlanmaların da aşıldığı görülür. Hem öyle bir aşılır ve öyle bir görülür ki ne asırlık karanlık düşünceler ne her yerde onlar için bir tuzak kurup bekleyen karanlık ruhlar ne de onları yakın takibe alan dış kaynaklı sapık zihniyetler, birer tecelli sırrıyla zuhur eden bu aydınlık evlerin çoğalma hızını engelleyemez ve onların önünü kesemez; nasıl kesebilir ki onlar Kudreti Sonsuz tarafından gündüzleri ve ortalık ağardığında nimete şükür

duygusu meşcereliğinde, geceleri de nikmetleri aşma seralarında sürekli gelişip çoğalmaya göre programlanmışlardır... Ortaya çıktıkları günden bu yana, gecelerin en karanlık anları bile onların sesini kesememiş ve susturamamıştır. Sesini kesmek, susturmak şöyle dursun, ı ışık evler ve ı ışık evlerin derinliklerinde kendilerini huzura, sükûnete ve itminana salmış bu gönül erleri, o aydınlık dünyalarda hep Hızır'a ait nağmeler dinlemiş ve Cibril soluklarıyla yay gibi gerilmişlerdir. Geceler, sırlı varidatıyla her zaman onlara bir mûsikî gibi tesir etmiş ve duygu duygu onların gönüllerine damlamış; sabahlar, birer "ba'sü ba'del mevt" yeniliğiyle onları kucaklamıştır. Onlar hiçbir zaman mutlak boşluk, mütemadi karanlık yaşamamış; hiçbir zaman bitevî sükût ve sürüp giden tevakkufa takılmamışlardır.

Onlar, zamanın sükûtlarla dolu, bunaltıcı ve hummalı günleri altında bile, ruhî rabitaları sınıksıkı, arzu ve emelleri dipdiri, iradeleri de çelik gibi öyle yiğitlerdir ki gönüllerinin mağriplerinde de maşrıklarında da her zaman tulûa açık yaşamış ve varlığın sise-dumana büründüğü, her yanda hazan çağladığı, renklerin, renklerde güzelliklerin ağlayışa kapandığı en buhranlı günlerde dahi en içli, en ledünnî, en zevkli dakikalar yaşamışlardır.

Evet, hazan en gamlı mûsikîlerle coştığı, coşup gönüllere dolmaya başladığı, insanî duygular itibarıyla saadetin tâlî'sizliğe, neş'enin hüzne yenik düştüğü demlerde dahi onlar iliklerine kadar bir aşk u vuslat heyecanıyla tütmüş ve köpürmüşlerdir. Her zaman en tatlı neticelerle noktalanın en güzel saatler, onların gönüllerine boşalttıkları parça parça mutlulukların yanında, daha büyük bir saadet ümidini fısıldamayı da ihmal etmemiştir. Dolayısıyla da onlar, her an daha derin bir aşk u iştihak iklimine kaymış ve daha duru, daha canlı bir vuslat heyecanıyla coşmuşlardır.

[1] Nûr sûresi, 24/36-37.